

Til lovforslag nr. L 25

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 0. november 2015

Udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ansættelsesklausuler

[af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

Enhedslistens og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har sammen stillet ændringsforslag nr. 3-9.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. oktober 2015 og var til 1. behandling den 30. oktober 2015. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 1 møde.

Høring

Lovforslaget er en genfremsættelse af L 196 (folketingsåret 2014-15, 1. samling). Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 19. marts 2015 dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – 114 (folketingsåret 2014-15, 1. samling). Den 8. oktober 2015 genfremsendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, et høringsnotat og en ligestillingsvurdering herom til udvalget.

3. Indstillinger [og politiske bemærkninger]

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, RV og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag nr. 2-9.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag nr. 1 og 3-9.

Et *tredje mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Inuit Ataqaigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Af et *mindretal* (SF):

Ny paragraf

1) Efter § 4 indsættes i *Kapitel 2* som ny paragraf:

»§ 01. Hvis en arbejdsgiver har indgået en jobklausul, som ikke er omfattet af § 4, kan den lønmodtager, der er omfattet af klausulen tilkendes en godtgørelse. Godtgørelsen kan ikke overstige 26 ugers løn.

Stk. 2 Hvis en lønmodtager, der anser sig for omfattet af en jobklausul, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at arbejdsgiveren har indgået en aftale jobklausul i strid med § 3, påhviler det arbejdsgiveren at bevise, at lønmodtageren ikke var omfattet af den pågældende jobklausul.«

[Tilkendelse af kompensation og ændret bevisbyrde]

Af et *mindretal* (EL):

Til § 5

2) *Nr. 1* affattes således:

»1) indtager en helt særlig betroet stilling (leder på højere niveau eller unik specialist) eller indgår en aftale med arbejdsgiveren om udnyttelsesretten til en af lønmodtageren gjort opfindelse,«

[Præcisering af begrebet »en helt særlig betroet stilling«]

Af et *mindretal* (SF og EL):

Til § 8

3) Stk. 1, 2. pkt., udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 6. måned udgår]

4) Stk. 2, 2. pkt., udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 12. måned udgår]

5) Stk. 3-5 udgår.

[Bestemmelse om engangsbeløb og bortfald udgår]

Til § 9

6) Stk. 1, 2. pkt., udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 6. måned udgår]

7) Stk. 2 og 3 udgår.

Stk. 4 bliver herefter stk. 2.

[Bestemmelse om engangsbeløb udgår]

Til § 10

8) I stk. 2 indsættes som 2. pkt.:

»Beløbet udbetales senest ved fratrædelsen.«

[Frist for udbetaling af engangsbeløb]

Til § 11

9) Stk. 1 affattes således:

»Opsiger arbejdsgiveren ansættelsesforholdet, uden at lønmodtageren har givet rimelig anledning hertil, eller fratræder lønmodtageren selv sin stilling, og arbejdsgiverens undladelse af at opfylde sine forpligtelser har givet gyldig grund hertil, er en aftale om en konkurrenceklausul, jf. § 5 og konkurrenceklausulen af en kombineret klausul, jf. § 7 ikke gyldig, og lønmodtageren vil have krav på et engangsbeløb svarende til kompensationen efter § 8, stk. 1, og § 9 stk. 1, for de første to måneder efter fratrædelsen.«

[Krav på engangsbeløb efter § 8, stk. 1 g]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Vedrørende det foreslåede stk. 1 bemærkes, at ved behandlingen af lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler, lov nr. 460 af 17. juni 2008, fremgik det af udvalgsbetænkningen, at såfremt de verserende retssager om kompensation efter ansættelsesbevisloven ikke faldt ud til lønmodtagernes fordel, ville der blive fremsat et lovforslag med henblik på

at få kompensationen ind i klausuloven. I det begge verserende retssager om dette er blevet tabt, er der med ændringsforslaget tale om indfrielse af en aftale. I Arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 4. juni 2008 over lovforslag L 81 (folketingsåret 2007-08, 2. samling) blev løftet beskrevet således: »Efter § 2 kan en aftale om en jobklausul ikke gøres gældende i forhold til en lønmodtager, hvis arbejdsgiveren ikke har indgået en særskilt aftale med lønmodtageren. L 81 indeholder ikke regler om yderligere sanktioner i form af bøde eller godtgørelse for de arbejdsgivere, der henover hovedet på medarbejderen indgår jobklausuler, men undlader at indgå særskilt aftale med medarbejderen. Udvalget har drøftet muligheden for at indsætte yderligere bestemmelser om sanktion. Flertallet er enige om, at i det omfang jobklausuler udgør et væsentligt vilkår i ansættelsesbevislovens/-direktivets forstand, så vil en arbejdsgivers manglende orientering af lønmodtageren om en jobklausul medføre, at lønmodtageren kan tilkendes en godtgørelse ved domstolene. Udvalget har kendskab til, at domstolene for øjeblikket behandler en sag vedrørende ansættelsesbevislovens anvendelighed på jobklausuler. Flertallet finder det derfor hensigtsmæssigt at afvente en endelig afklaring af, om jobklausuler udgør et væsentligt vilkår for ansættelsesforholdet i ansættelsesbevislovens forstand. Dommen forventes afsagt i december 2008. Beskæftigelsesministeren har over for udvalget givet tilsagn om at ville ændre reglerne, hvis domstolene skulle komme frem til, at jobklausuler ikke udgør et væsentligt vilkår efter ansættelsesbevisreglerne.« Nærværende ændringsforslag opfylder aftalen fra 2008, og det skal understreges, at ændringsforslaget kun koster noget for en arbejdsgiver, som indgår ugyldige klausuler. Godtgørelsen fastsættes ud fra virksomhedens størrelse og overtrædelsens grovhed, herunder om der er formodning for, at jobklausulen reelt har forhindret lønmodtageren efter ansøgning i at opnå ansættelse i det andet selskab. Vedrørende det foreslåede stk. 2 bemærkes, at det er blevet klart, at domstolene ved deres vurdering af, hvorvidt en bestemt lønmodtager er omfattet af en generel aftale, har været meget restriktive, forstået på den måde, at tvivlen er faldet ud til arbejdsgivers fordel. Samtidig er den reelle effekt af uklare aftaler, at lønmodtageren de facto bliver udelukket fra jobs. Derfor foreslås en delt bevisbyrde således, at arbejdsgivere, der indgår ugyldige jobklausuler, må betale godtgørelse til de lønmodtagere, de ikke kan godtgøre, ikke var omfattet af aftalen om en jobklausul.

Til nr. 2

Enhedslisten finder, at der ved »en helt særlig betroet stilling« skal forstås:

- en leder på højere niveau, som har ret til at opsi-ge/ansætte medarbejdere, har udvidet økonomisk dispositionsret og selvstændig beslutningsret på højere niveau eller
- en unik specialist, som har et større selvstændigt ansvar med udvidet dispositionsret.

Det er således ikke tanken bag loven at almindelige lønmodtagere, som f.eks. bogholdere og håndværkere skal omfattes af konkurrenceklausuler.

Til nr. 3-9

Med henblik på at opnå en mere effektiv begrænsning i brugen af ansættelsesklausuler skal ændringsforslaget motivere arbejdsgiverne til nøje at vurdere behovet for brugen af ansættelsesklausuler ved at gøre det dyrere at anvende ansættelsesklausuler. Dette gøres ved at ophæve lønmodtagerens tabsbegrænsningspligt, samt herved også arbejdsgivers modregningsadgang i lønmodtagerens anden lønindtægt og som kommer til udtryk i lovforslaget ved en nedsættelse af kompensationen, når lønmodtageren finder andet arbejde. Ændringsforslagene vil på den måde også føre til en mere effektiv begrænsning i anvendelsen af ansættelsesklausuler med en varighed på op til 6 måneder, da det med ændringsforslaget også vil blive dyrere for arbejdsgiveren at anvende konkurrenceklausuler med en varighed på op til 6 måneder end efter reglerne i funktionærlovens § 18, som foreslås ophævet i forbindelse med lovforslaget. Netop konkurrenceklausuler med en varighed på op til 6 måneder vil efter lovforslaget blive billigere at anvende for arbejdsgiveren, hvilket derfor må forventes føre til et øget brug af sådanne an-

sættelsesklausuler. Ændringsforslagene vil hermed modvirke denne effekt. Med ændringsforslagene vil det således blive dyrere for arbejdsgiveren at anvende ansættelsesklausuler også i forhold til den store gruppe af funktionæransatte, som hidtil har været reguleret af bestemmelserne i funktionærlovens §§ 18 og 18a, som foreslås ophævet i forbindelse med lovforslaget. Ændringsforslagene forenkler kompensationsbestemmelserne, og gør det lettere for arbejdsgiveren at administrere disse. Desuden fjerner det alle diskussioner om, hvad der er passende arbejde, og hvor meget der skal til for at opfylde tabsbegrænsningspligten (hvor mange jobs skal lønmodtageren søge osv.). Lønmodtageren skal have ret til kompensation for klausulen uanset, om lønmodtageren finder andet arbejde eller ej. Klausulen hæmmer fortsat lønmodtageren i frit at finde anden beskæftigelse, hvor denne vil, og derfor er det rimeligt, at arbejdsgiveren må betale fuldt ud i den periode, hvor klausulen er virksom. Arbejdsgiveren vil fortsat have fuld effekt af ansættelsesklausulen uanset, om lønmodtageren finder anden beskæftigelse eller ej i klausulperioden.

Bent Bøgsted (DF) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Peter Kofod Poulsen (DF) Mette Hjermind Dencker (DF)

Marlene Harpsøe (DF) Pernille Bendixen (DF) Hans Andersen (V) Peter Juel Jensen (V) Louise Schack Elholm (V)

Carl Holst (V) Hans Christian Thoning (V) Britt Bager (V) Joachim B. Olsen (LA) Laura Lindahl (LA) Rasmus Jarlov (KF)

Per Husted (S) Bjarne Laustsen (S) nfm. Jeppe Bruus (S) Leif Lahn Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Peter Hummelgaard Thomsen (S) Henning Hyllested (EL) Christian Juhl (EL)

Finn Sørensen (EL) Josephine Fock (ALT) Torsten Gejl (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Karsten Hønge (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	47	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	9	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 25

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat, høringsvar og ligestillingsvurdering, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget